

tigu sul. *kintha* «bourbier, marécage», Zaraitze *kindanobia* «sima, abismo» (compost amb *obi* FOVEA). — ¹⁰ En particular en el matis de proximitat a una casa de pagès; val a dir que el masculí l'he vist aplicat algunes vegades a conreus més allunyats. Entre Joanet i Cladells (La Selva), p. ex., ensenyant-me un *quintà* es referien a una estesa de camps (cereals i farratge) que es veien al lluny, al mig del bosc (1971); de tota manera és sabut que en aquella zona durant el nostre segle han anat quedant abandonades (i més, després de la supressió guerrera dels rabassaires i la fatídica «victòria» de 1939) la majoria de les masies muntanyenques. — ¹¹ És al que apunta Bosch amb la seva grafia amb *-r* muda. Però és el que jo també he observat a la zona Osona-Selva. *Quintana*, *CostCat.-Manc.* I i II. — ¹² Ben clara una è (oberta). Deu ser mal oïda la forma *quintanada* que amb el mateix sentit *AlcM* atribueix a Banyoles (o sigui allà mateix quasi).

LLISTA CORRELATIVA DE DERIVATS I COMPOSTOS:

cinqueta, *cincada*, *cincar*, *cinquilló*, *cinquanta*, *cinquantè* adj. i m., *cinquantena*, *cinquantenari*, *cinquantener*, *cinquantí*, *cinquantejar*, *quinguenari*, *quingagèsim*, *quingagèsima*, *Cinquagesma*, *Pentecosta*, *Pentecostès*, *Pentegosta*, *Cincogema*, *Cogesma*, *Quagesma*, *Cagesma*, *Qugesma*, *quint* adj. i m., *quinta* adj., *cinquè*, *cinquena*, *quintament*, *quinta* f. 'sorteig de joves soldats', *quintar*, *quintat*, *quinto*, *quintada*, *quint* 'nom d'un dret que es pagava pel sequiatge', *quinter*, *quintera*, *quintalada*, *quintina*, *quintar* 'arribar al nombre de cinc', *quintar un bosc* 'aclarir-lo, traient-ne un arbre de cada tants', *quintal*, *quintern*, *quinternat*, *quintet*, *quintilló*, *quinta* 'nota musical situada en cinquè lloc a partir d'una altra nota', *requintar*, *requintar-se*, *requint*, *requinta*, *requintós*, *quintana*, *quintà*, *quintans*, *quintàs*, *quintanar*, *quintanada*, *aquintanar*, *quina*, *quinnaire*, *quinari*, *quinat*, *quinal*, *quinyó*, *quinyol*, *quinyola*, *cinc-avi*, *cinc-cents*, *cinc-centista*, *cinc-centè*, *cinc-centèsim*, *cincdits*, *cinc-enrama*, *cincgallets*, *cincllagues*, *cincnervis*, *cincmesó*, *cincmesí*, *cinc-sous*, *per quins cinc sous*, *quincuci*, *quincuncial*, *quintenni*, *quinquenni*, *quinquennal*, *quintaessència*, *quintaessenciar*, *quintuple*, *quintuplicar*, *quintuplicació*, *quinze*, *quinzejar*, *quinzet*, *quinzeta*, *quinzè*, *quinzena*, *quinzenada*, *quinzenal*, *quinzenari*, *quinze-cents*, *quindeni*, *pentacordi* o *pentacord*, *pentàedre*, *pentàgon*, *pentagonal*, *pentagrama*, *pentàmetre*, *pentasil·lab*, *pentateuc*, *pentadecagon*, *pentadàcil*, *pentagin*, *pentàgina*, *pentandre*, *pentàmer*, *pentatòmic*, *pentatonus*, *pentà*, *pentadiè*, *pentaeitriol*, *pentanal*, *pentanol*, *pentè*, *pentil*, *diapente*.

CINCI, 'cima escorpioidè', format sobre el ll. *cinnus* 'rinxol' per les línies com arrissades d'aquest element botànic. Webster-M., s. v. *cinnus*; *DFa*.

CINCONA, arbre peruà de les rubiàcies, del ll. científic mod. *cinchona*, nom amb què els metges i far-

macòlegs el designaren en memòria del Comte Chinchón, virrei del Perú en el S. XVII que la donà a conèixer, després de ser curat d'una febre palúdica o intermitent, mitjançant aquesta planta, gràcies als alcaloides que conté la seva escorça seca. □ 1.ª doc.: 1839, Lab., *cinconina*; 1868, *SLitCosta*, *cinconí* i *cinconina*.

Són dues espècies de rubiàcies, *Cinchona ledgeriana* i *Cinchona succirubra*; plantes que en l'escorça contenen, entre altres alcaloides, la *quinina* i la *cinconina*. Webster-M., *DFa*.

Cincoge(s)ma, V. *cinquagesma* (CINC) **Cindaurel*, mena de joc (S. XII?), errada de lectura per *tindaurel(l)*, oc. ant. *tindaurelb*, *tindarella* (PDPF), compost d'oc. ant. *tindir* (*tendir*, *tentir*) «retentir» ('retrunyir'), amb *aurelha* 'orella' (cf. it. *orecchio*); cf. fr. *tinter*, oc. ant. *tin* «tintement, son», *faire tintin* «payer en espèces sonantes», ll. TINNIRE, TINNITARE ²⁰ «retrunyir» *Cíndia*, *cíndri(a)*, V. *cintra* *Cine*, V. *cinemàtica* *Cinegètic*, V. *cinic*

CINEMÀTICA, 'part de la mecànica que estudia el moviment', derivat del gr. *κίνημα*, -ατος, 'moviment', que ho és de *κινέω* 'jo moc'. □ 1.ª doc.: 1888, Lab.

Pròpiament no és més que una forma de l'adjectiu *cinemàtic*.

CR.: *Cinematògraf* (1905, Bulbena; Vogel). Recordo que fins més tard de 1915 a Barcelona no es deia més que sencer; després començaren a circular les formes abreujades, sobretot *cine*; *cinema* de moment a penes s'usà, des de c. 1923 un poc més, i mai ha arribat a superposar-se a la forma més breu, concordant amb el cast. i it. *cine*, al. *kino* (*cinema* de vegades a Itàlia, sempre fr. *cinéma*). El *cinématographe* és ja el nom que els francesos Lumière donaren a llur creació, l'any 1895. Veg. més detalls en Ang. Prati i les obres de Migliorini i Panzini allí citades. *Cinematografia*; *cinematogràfic*. *Cinètic*, altre derivat del verb *κινέω*.

Cinètic, V. *cinemàtica* *Cinerari*, -ària, *cineri*, *cinèrici*, V. *cendra* *Cingla*, *cinglada*, *cinglant*, *cinglanta*, *da*, *cinglar*, *cinglatera*, -atar, V. *cingle*

CINGLE, m. 'espadat de roca que forma precipici', del ll. CINGŪLUM 'cinyell, cinturó', que va donar en femení *cingla* 'faixa o cenyidor de les bèsties de càrrega'. □ 1.ª doc.: de *cingle*: 1 1050.

«Et uadit ad ipso roure gros qui est ad ipso *cingle* subirà et puge per ipso cerradal ---» (Miret, *El més antic*, p. 14), i a més, en 1400 *Priv.* de Catí, «deles dites fites e roques jussanes aenssus, en tant com es del *single* fñins a la roqua del Gisquerol» (BSCC xv, 200); ² de *cingla*: doc. 1288, «carrega de *cingles*» (Alart, *RLR* iv, 288; un altre ex. de 1296 v, 93), i en Muntaner, c. 117 llegim: «que cent milia hòmens a cavall e atretants a peu hi passarien, que no els tocaria aigua entrò les *cingles*»; altres exs. en *DAG*. i *AlcM*.